

Catàleg de bones pràctiques 2023

L'Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental

Treballem amb les administracions locals per trobar sinergies i ajudar-les així a impulsar i aplicar polítiques que afavoreixin un model econòmic socialment i ambientalment just. A més a més, afavorim la col·laboració entre agents públics, socials i cooperatius per tal d'optimitzar esforços i recursos que agilitzin i facin més eficients les polítiques i accions que afavoreixen l'Economia Social, Solidària i Cooperativa en un aspecte ampli dels sectors que impulsen l'economia, el treball i el benestar a la nostra comarca.

Aquesta col·laboració la fem en base a l'experiència adquirida al llarg d'aquests anys i en col·laboració amb les entitats agrupades o col·laboradores de l'Ateneu, expertes en els diversos àmbits en els que oferim acompanyament.

En aquesta edició, i seguint el model que ja vam introduir a les anteriors, abordem el treball a desenvolupar a partir d'una visió temàtica. Això ens permet tenir una

visió estratègica global de la comarca, però desenvolupar l'activitat adequada que requereix cada sector. Tot això sense deixar d'actuar de manera local a través de les diferents entitats agrupades que habiten i per tant coneixen les particularitats dels diferents punts de la comarca.

Per això, entenem l'Ateneu i els Cercles com un tot, com un ecosistema que anomenarem Ecosistema Ateneu. L'estructura de governança, sociocràcia, mostrada més endavant en aquest mateix informe, ens permet articular-nos respectant aquesta mirada, deixant autonomia de treball però compartint estratègia.

Així doncs, dins l'Ecosistema Ateneu hi trobarem l'Ateneu que desenvoluparà la seva tasca dins de les següents esferes temàtiques:

Esferes temàtiques

Esfera d'interseccionalitat

Destinada a llençar accions concretes per tal de treballar la interseccionalitat, les identitats socials encavalcades o intersecades i els seus respectius sistemes d'opressió, dominació o discriminació

Esfera d'habitatge

Destinada a consolidar el dispositiu de l'Ateneu que des de fa dos anys pretén enxarxar les iniciatives i grups de cooperatives d'habitatges de la comarca, promoure el model entre les administracions i articular el mercat social al voltant del sector de l'habitatge.

Esfera de consum transformador

Destinada a consolidar projectes de consum transformador i cooperatiu, traccionar autònoms, petites empreses i el petit comerç de proximitat i els petits productors cap a models de l'economia social i solidària, mancomunar recursos i crear mercat social.

Esfera de comunicació

L'Esfera de comunicació concentra els seus esforços en donar visibilitat a les accions de tot l'Ateneu, a la vegada que vetlla per donar a conèixer i fer sensibilització sobre l'ESS. Es tracta d'un espai importat per donar valor social a la feina feta des de l'Ateneu i la seva xarxa.

Esfera de formació i acompanyaments

Aquesta esfera existirà per tal de crear els continguts formatius i organitzar els acompanyaments individuals i itineraris, així com coordinar tots els agents implicats en la seva realització, des de la vessant territorial, sectorial i tècnica. A banda dels acompanyaments i formacions, aquesta esfera també està dedicada a potenciar la intercooperació local, interna i supra local, sectorial i multisectorial que és clau en zones on el teixit cooperatiu encara no està suficientment articulat i les experiències sectorials són puntuals, per l'escalabilitat del model cooperatiu i el seu impacte que ens permeti l'escalabilitat dels projectes.

Cercles

I també dins de l'Ecosistema Ateneu hi trobarem els dos Cercles que desenvoluparan la seva tasca en les següents temàtiques:

Cercle d'emergència i transició ecosocial

Destinat, per una banda a la identificació i visibilització d'iniciatives en clau d'emergència climàtica i transició ecosocial, i la sensibilització facilitant l'impuls de noves iniciatives i el creixement d'aquestes a partir de l'acompanyament i la formació; i per una altra banda al foment d'espais d'intercooperació i articulació socioempresarial i públic-cooperatives. El Cercle planteja accions transversals i coordinades de les esferes sectorials vinculades al mateix Cercle, com són les esferes de mobilitat, energia i sobirania alimentària. Es faran propostes de transversalització a l'Ateneu i especialment de col·laboració amb les esferes d'habitatge i consum. El Cercle, de manera transversal, centra la seva activitat en quatre grans línies de treball centrades especialment en l'impuls de projectes ecosocials i de resposta a l'emergència, la sensibilització i la formació.

Cercle de cultura

Destinat a reforçar les iniciatives que promouen les expressions de la cultura a la comarca del Vallès Occidental. L'objectiu en un primer moment és realitzar una diagnosi de les necessitats dels agents de la cultura des de la mirada de l'ESS i alhora, treballar per vertebrar una xarxa de suport a la creació, producció i professionals tècnics de la cultura (que eviti la jerarquitització dels rols) i enfortir una mirada global i discursiva de la cultura cooperativa, més enllà de les expressions concretes de la mateixa.

Metodologia

Des de l'Economia Social i solidària apostem per mesurar a partir de criteris de funcionament: són les pràctiques transformadores les que defineixen el model socioeconòmic i la seva pertinença. Comporta un procés de definició i mesura més complex, però, d'una banda, estableix un univers més ampli i divers (economies comunitàries o informals que resolen necessitats en base al suport mutu, formes mercantils o autònomes que desenvolupen l'activitat econòmica amb principis d'ESS...) i, de l'altra banda, no dóna per fet que tenir una forma jurídica estigui directament relacionat amb tenir pràctiques transformadores.

Les eines utilitzades han estat el qüestionari proporcionat per Pam a Pam i un qüestionari específic per a les entitats a diagnosticar dins de cada cercle temàtic. L'entrevista directa permet tenir una informació més acurada de la iniciativa, les persones que la desenvolupen i el territori que abarca.

Objectius

Aquest catàleg s'ha elaborat a partir de les dades recollides durant el procés de diagnosi i mapeig realitzat per l'Ateneu durant els darrers anys i, té l'objectiu de mostrar i visibilitzar les bones pràctiques d'aquelles iniciatives que s'han mapejat.

Les entitats que aquí apareixen tenen relació amb els cercles temàtics i les esferes que treballa l'Ateneu, en concret:

Cercle d'emergència i transició ecosocial

Esfera d'habitatge
Esfera de Sobirania Alimentària

Cercle de cultura

Esfera d'interseccionalitat

Sobirania alimentària

Introducció

En el camp de la gestió agrícola, hi ha un interès creixent en la formació sobre càlcul de costos de producció. Aquesta capacitat és fonamental per a l'eficiència i la sostenibilitat dels negocis agrícoles. L'adquisició de nova maquinària i la realització de processos més artesanals són indicatius de la necessitat de modernitzar i millorar l'eficiència en les pràctiques agrícoles actuals.

La diversificació de la producció i l'adopció de la venda directa són estratègies importants per a la resiliència i l'autosuficiència dels productors locals.

El fortaleixement de les xarxes entre productors i consumidors, així com les trobades entre ramaders i consumidors, són vitals per a l'empoderament i la resiliència de la comunitat agrícola.

Aquesta panoràmica mostra un sector agrícola en evolució, adaptant-se a les noves realitats i desafiaments amb un enfocament en la sostenibilitat, la innovació, i la cooperació comunitària.

El repte principal a curt termini se centra en la intercooperació ja que es veuria reflectida en múltiples punts i aspectes del dia a dia de les cooperatives i iniciatives de sobirania alimentària a la comarca.

GRANJA LA SOLEIA

Forma jurídica:

Societat de Responsabilitat Limitada

Ubicació: Gallifa

Contacte: lasoleia@ramaderiaecologica.cat

Descripció:

La Soleia és una explotació extensiva on hi pasturen de manera lliure, entre boscos i prats, vaques principalment de raça gascona, criades en llibertat i alimentades exclusivament amb herba fresca i farratges de cultiu ecològic, produïts en la mateixa finca.

Bones pràctiques

Desenvolupament territorial
Impacte medi ambiental

Pràctiques transformadores

Sostenibilitat ambiental
Qualitat en el treball

Treballa el producte des de l'inici de la cria fins al consumidor final per poder garantir la millor qualitat a un preu just, amb un recorregut curt i de proximitat.

Empresa familiar dedicada a la ramaderia i a l'agricultura ecològica. Tot seguint la normativa del CCPAE (Consell Català de la Producció Agrària Ecològica) tant en la ramaderia com en l'agricultura, l'objectiu és treballar el producte des de l'inici de la cria fins al consumidor final per poder garantir la millor qualitat a un preu just, amb un recorregut curt i de proximitat.

ECOGRANJA LA ROCA

Forma jurídica:

Autònoma

Ubicació: Parc Natural St. Llorenç del Munt

Contacte: ecogranjalaroca@gmail.com

Descripció:

La Granja La Roca es troba en un espai natural a 200 m de la Masia La Roca, una de les més grans i antigues de la Vall d'Horta, documentada ja des de 1328. En aquest entorn privilegiat del "Parc Natural de Sant Llorenç del Munt", ens dediquem a la producció d'Ous Ecològics, Brou de Gallina i Brou d'Escudella.

Bones pràctiques

Desenvolupament territorial
Col·laboració i intercooperació
Impacte medi ambiental

Pràctiques transformadores

Sostenibilitat ambiental
Qualitat en el treball

**Petita explotació en la que
els animals, la natura i els
humans formen part del
mateix conjunt.**

Segueixen estrictament les normes de la producció ecològica: aliments 100% biològics i amb amplis espais de pastura en una petita explotació. Els patis de pastura compleixen cicles de recuperació per tal de preservar la biodiversitat. Aposten per una alternativa a la globalització, el créixer indefinidament i el transport dels aliments a milers de kilòmetres.

LA CIVADA

Forma jurídica:

Associació

Ubicació: Sant Cugat del Vallès

Contacte: civada@gmail.com

Descripció:

És un grup de consum ubicat a Sant Cugat del Vallès. S'autogestionen amb l'objectiu d'accedir a productes ecològics, de proximitat i sense intermediaris

Bones pràctiques

Desenvolupament territorial
Impacte medi ambiental

Pràctiques transformadores

Sostenibilitat ambiental
Qualitat en el treball

De la cistella, es poden descartar un màxim de tres productes, i afegir-ne tots els que es vulguin.

Cada setmana hi ha disponible una cistella amb fruites i verdures de temporada, d'entre 3 i 4 quilos. D'aquesta cistella, es poden descartar un màxim de tres productes, i afegir-ne tots els que es vulguin, dels que l' Ortiga ens proposa. Els productes provenen majoritàriament de l'Ortiga, un grup de productors dedicats a fer agricultura ecològica a la finca de Can Monmany (Vallldoreix), a les faldes de Collserola.

Habitatge

Introducció

El preu de l'habitatge a la comarca ha augmentat tant en el mercat de compravenda com en el de lloguer. Des del 2018, el preu de compravenda acumula un increment de quasi el 20%, superior a la mitjana provincial (+16,7%) i catalana (+16,7%).

Els darrers anys el mercat de l'habitatge ha experimentat un increment de preus que ha anat acompanyat d'un encariment dels costos dels subministraments bàsics, principalment de l'energia. La pujada dels preus, molt superior a la millora de les rendes de les llars, ha empitjorat l'accés i manteniment de l'habitatge, la qual cosa ha derivat en una crisi d'accessibilitat

Des de l'esfera d'habitatge cooperatiu es promou l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, en aquest sentit la situació del darrer any a la comarca és la següent:

TERRENY PÚBLIC:

- 1 cooperativa en convivència: Clau Mestra a la Floresta Sant Cugat
- 1 cooperativa pendent de concurs per a la cessió del dret de superfície d'un solar municipal: La Teulada, Terrassa
- 1 projecte d'allotjament cooperatiu per joves i emprenedoria: Masia Can Maiol, Palau Solità i Plegamans.

TERRENY PRIVAT:

- 1 cooperativa en fase d'obres de rehabilitació: Can Carner, Castellar del Vallès.
- 1 cooperativa en convivència: La Mola, Terrassa

Introducció

Paral·lelament hi ha diverses iniciatives a la comarca, projectes que actualment tenen el format jurídic d'una associació que estan fent sensibilització al propi municipi i també negociant amb l'administració pública:

- l'associació La Teixidora a Santa Perpètua de Mogoda
- l'associació 4 Pins a Sant Cugat
- el grup senior de Sant Quirze del Vallès
- el grup senior La Factoria, de Sant Cugat del Vallès
- el grup senior Benviure, de Terrassa

No obstant els projectes actius, és a dir en convivència, siguin molt pocs encara, Clau Mestra i La Mola, podem destacar com en el cas de Clau Mestra s'està mostrant com el propi model fomenta un altre tipus de consum i la vinculació amb les altres esferes que també es treballen en el cercle d'emergència i transició ecosocial.

LA TEULADA

Forma jurídica:

Associació

Ubicació: Terrassa

Contacte: info@lateuladacohabitatge.cat

Descripció:

L'any 2019, diversos socis de la cooperativa de consum ecològic l'Egarenca van descobrir un interès comú per promoure l'habitatge cooperatiu i engegar una iniciativa que estengués els principis de l'economia social i solidària a l'àmbit residencial. El 2021, van constituir la Teulada – Associació terrassenca per al cohabitatge per consolidar el projecte.

Bones pràctiques

Desenvolupament territorial
Col·laboració i intercooperació
Impacte social

Pràctiques transformadores

Sostenibilitat medi ambiental
Compromís social i cooperació

Enfocada en la part més ecològica i sostenible del cohabitatge.

L'objectiu de la iniciativa i pel que treballen és per la cessió d'ús (habitatge cooperatiu). Promou la transformació social, donen resposta a necessitats socials i locals i proposen un model socioeconòmic alternatiu. Col·laboració i intercooperació amb diferents agents de la ciutat de Terrassa; des de moviments socials fins a cooperatives.

Catàleg de bones pràctiques 2023

